

**Побудова бази знань словозміни польської мови
для адаптивного навчання**

М.П. Костіков

Національний університет харчових технологій

Аби навчання іноземної мови з допомогою електронних засобів було ефективнішим, а аналіз помилок студентів — якіснішим, слід формалізувати знання відповідним чином. При навчанні польської мови в Україні особливої ваги набуває граматики, і тому важливо ґрунтовно підійти до моделювання цієї предметної області, зокрема докладно описавши процес словозміни.

Існуючі нині моделі морфології польської мови, які використовуються у граматичних словниках і морфологічних аналізаторах, не пристосовані до навчальних цілей. У них подані словоформи, однак відсутнє пояснення самого процесу їх утворення.

Нашою метою є створення інтелектуальної навчальної системи, що якомога точніше визначала б характер і причини помилок студентів. Тому при моделюванні словозміни було вирішено декомпонувати цей процес, виділивши так звані елементарні перетворення — окремі зміни в написанні слова, такі як додання, вилучення або заміну однієї чи кількох літер.

Моделювання словозміни через елементарні перетворення проводилось наступним чином. Спершу було визначено початковий обсяг слів, словозміну яких моделюватиме наша система. Після вибору 1000 найбільш частотних слів польської мови згідно з [1], всі їхні граматичні форми було автоматично (з допомогою розробленого алгоритму) витягнуто зі словника морфологічного аналізатора Morfologik [2] і збережено в еталонній базі даних. Після цього було формально описано окремі перетворення, комбінації яких дозволяють утворити будь-яку граматичну форму слова від початкової. На сьогодні в рамках описаного підходу виділено 93 перетворення, із застосуванням яких повністю змодельовано словозміну 356 іменників із першої тисячі найчастотніших слів.

Описане виділення найпростіших елементів у процесі словозміни має полегшити управління навчанням як при створенні завдань із граматики, що стосуватимуться конкретних морфологічних правил, так і при визначенні характеру й причин помилок студентів при утворенні ними похідних форм слів.

Предметом подальшого дослідження є моделювання словозміни інших частин мови, аналіз і опис закономірностей застосування окремих перетворень, а також створення електронного засобу навчання на основі розробленої моделі.

Література

1. *Kazojć J.* Słownik frekwencyjny leksemów V.06.2009 [Електрон. ресурс]. — 2009. — Режим доступу : <http://www.slowniki.org.pl/slownik-frekwencyjny-leksemow.pdf>.

2. Morfologik v. 2.0 [Електрон. ресурс]. — 2013. — Режим доступу : <http://sourceforge.net/projects/morfologik/files/morfologik/2.0>